

Droes, een update

Droes is een oude bekende onder paardenhouders. Maar ondanks dat wordt er nog steeds veel vastgehouden aan oude kennis en vinden nieuwe inzichten slechts mondjesmaat hun weg naar de stalhouders en paardeneigenaren.

ERICA VAN DEN BROEK, dierenarts bij Paardendokters, Zwaanshoek

Om even het geheugen op te frissen een korte samenvatting over de ziekte droes. De veroorzaker van droes is een bacterie met de naam *Streptococcus Equi Equi*. De bacterie komt binnen via de neus of mond en gaat zich in de lymfeklieren van de keel of tussen de onderkaak vermenigvuldigen. Hierbij kan koorts optreden, er kunnen abscessen in de lymfeklieren ontstaan, het paard kan last krijgen van een snotneus, moeite met slikken en benauwdheid. De incubatietijd, tussen binnendringen van de bacterie en het optreden van de eerste ziekteverschijnselen, is drie tot tien dagen. Veelal is er geen specifieke behandeling. Abscessen die opengegaan zijn moeten schoongespoeld worden, en paarden kunnen ontstekingsremmers krijgen tegen de koorts en de keelpijn. Antibiotica worden alleen in zeer specifieke gevallen ingezet, omdat, als de ziekte al is ontstaan, antibiotica het proces van rijping van de abscessen alleen maar vertraagen, en de ziekteduur daardoor verlengen.

Niet altijd duidelijk beeld

Een droesinfectie geeft echter lang niet altijd dit duidelijke beeld. Er komen ook vaak gevallen van atypische droes voor, waarbij er bijvoorbeeld alleen af en toe sprake is van een of enkele paarden met koorts of kortdurende eenzijdige of beiderzijdse neusuitvloeiing. Vaak wordt er dan niet aan droes gedacht maar aan een luchtwegvirus. En dan wordt gezegd dat de paarden maar even moeten uitzieken. Intussen wordt de droesbacterie dan steeds verder onder de populatie paarden op stal verspreid. Het is dus raadzaam om al in een vroeg stadium dieren te testen op droes, of bijvoorbeeld een test op verschil-

lende respiratoire ziekteverwekkers, zodat het risico voor de andere paarden op stal kan worden ingeschat en gerichte maatregelen kunnen worden genomen om de infectie in te perken.

Paard kan ziekte opnieuw krijgen

Veel mensen zijn er ook nog steeds van overtuigd dat als een paard ooit in zijn of haar leven droes heeft gehad, hij of zij de ziekte nooit meer opnieuw kan krijgen. Helaas is dit zeker niet het geval. Uit onderzoek blijkt dat van de paarden die ziek zijn geweest van droes, 75 procent een goede immuniteit opbouwt die gedurende ongeveer vijf jaar aanhoudt. Daarnaast geldt dat bij voldoende hoge infectiedruk (aantal bacteriën) ook een dier met een goede weerstand ziek kan worden. Vaak is dit paard minder ernstig ziek, maar dit dier kan wel weer andere paarden op stal besmetten en zo meewerken aan de verspreiding van droes op stal.

Dragers

In plaats van achter de feiten aan lopen, kunnen paardenhouders beter investeren in het voorkómen van droes. Het is bekend dat na het doormaken van droes ongeveer 10 procent van de paarden de bacterie lange tijd bij zich blijft dragen, zonder klinische verschijnselen. Dit zijn de zogenoemde dragers. Zij kunnen zorgen voor terugkerende droesuitbraken op een bedrijf. Het is dan ook goed hier bewust van te zijn, en sommige stallen kiezen ervoor om deze dragers op te sporen. Als er op het bedrijf het laatste half jaar geen droes is geweest, kan dit in eerste instantie met bloedonderzoek. Dit is vrij nieuw en spoort eenvoudig de dieren op die recent

(minder dan zes maanden geleden) contact hebben gehad met de droesbacterie. Deze paarden zijn bijvoorbeeld in aanraking geweest met een ziek dier of een drager of zijn zelf drager. Dit onderscheid wordt gemaakt door een spoelmonster uit de beide luchtzakken achterin de keel te nemen. Deze monsters worden onderzocht op het vóórkomen van DNA van de droesbacterie middels een methode die PCR (*Polymerase Chain Reaction*) heet. Hierbij wordt het betreffende stukje DNA een groot aantal keren vermenigvuldigd en vervolgens gemeten hoeveel er in het mon-

ster van aanwezig is. Het voordeel van deze methode boven de oude methode, de kweek, is dat de PCR veel gevoeliger is en een stuk sneller. Ook bij verdenking van droes op een bedrijf kan met een PCR-test op bijvoorbeeld een keelwab of abscesinhoud snel uitsluitsel gekregen worden of er inderdaad sprake is van droes. Als dat het geval is, kan er gericht actie ondernomen worden. De dragers die op deze manier zijn opgespoord, kunnen behandeld worden middels spoelingen (*flushen*) of antibiotica (*lokaal en per injectie*) of in het ergste geval, bij grote pusklonten of stenen, zelfs

met operatieve opschoning van de luchtzak. Als de controletest geen bacteriën meer aantoon, is het paard geen drager meer en geen gevaar meer voor de stalgenoten. §

Een paard met een abces in een lymfeklier door droes. Het abces kan opengaan. Na schoonspoelen kan de plek genezen.

FOTO'S: ERICA VAN DEN BROEK

Certificaat

Stallen die investeren in het opsporen en behandelen van dragers, kunnen in aanmerking komen voor een droesvrij- of droesonverdacht-certificaat. Dit is een vrijwillige certificering, waarbij er ook aandacht is voor de hygiëne op stal en quarantaine voor nieuwe paarden. Hoe meer stallen hieraan meedoen en hoe minder dragers er overblijven, hoe kleiner de kans wordt op een droesuitbraak.